

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination February–2026

Course	: DHSI	Date	: 17-Feb-2026
Subject Code	: DHSI-205	Time	: 03:00pm to 05:15pm
Subject Name	: જાહેર આરોગ્ય અધિનિયમ	Duration	: 02.15 Hours
		Max. Marks	: 70

Section A

Answer the following (Attempt any three)

(30)

1. ગુજરાતમાં જાહેર આરોગ્યના કાયદાકીય માળખાની વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. રાજ્ય અને સ્થાનિક સ્તરે કાયદાકીય માળખાની ભૂમિકા અને પંચાયતી રાજ સંસ્થાઓની જવાબદારીઓ સમજાવો.
2. દવાઓ/ખાદ્ય પદાર્થોના નમૂના લેવાની પ્રક્રિયાનું વિગતવાર વર્ણન કરો અને ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
3. ગુજરાતમાં ગર્ભનો તબીબી સમાપ્તિ કાયદા, 1971 ના અમલીકરણની ચર્ચા કરો અને તેના ફાયદા અને પડકારો જણાવો.
4. ગુજરાત ફેક્ટરી નિયમો, 1963 ની મુખ્ય જોગવાઈઓનું વિગતવાર વર્ણન કરો અને ઉદાહરણો સાથે સમજાવો કે આ નિયમો કારખાનાઓમાં કામદારોની સલામતી, સ્વાસ્થ્ય અને કલ્યાણને કેવી રીતે સુનિશ્ચિત કરે છે.
5. ભારતીય બંધારણમાં જાહેર આરોગ્ય સંબંધિત કઈ કઈ જોગવાઈઓ છે? ગુજરાત રાજ્યના સંદર્ભમાં આ જોગવાઈઓનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

Section B

Answer the following (Attempt any four)

(20)

1. ગુજરાતમાં આપત્તિ વ્યવસ્થાપન માટેના કાયદાકીય અને સંસ્થાકીય માળખાની ચર્ચા કરો.
2. ગુજરાતમાં HIV/AIDSનો સામનો કરવા માટે કાયદાકીય માળખા અને ગુજરાત સ્ટેટ એઇડ્સ કંટ્રોલ સોસાયટી (GSACS)ના કાર્યક્રમોની ભૂમિકાનું વિગતવાર વર્ણન કરો.
3. ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ (GPCB)ની ભૂમિકા, કાર્યો અને પહેલ વિગતવાર સમજાવો.
4. ગુજરાતમાં ખાદ્ય સુરક્ષા અને ધોરણોનો કાયદો, 2006 ના અમલીકરણનું મૂલ્યાંકન કરો. FSSAI ની ભૂમિકા અને ખાદ્ય સુરક્ષા સુનિશ્ચિત કરવામાં પડકારો વિષે ચર્ચા કરો.

5. ગુજરાતમાં એક વ્યાપક પબ્લિક હેલ્થ એક્ટ ઘડવાની પ્રક્રિયાનું વિશ્લેષણ કરો. આ પ્રક્રિયામાં કયા પડકારો છે
6. ગુજરાતમાં જાહેર આરોગ્ય ક્ષેત્રમાં પ્રવર્તમાન પડકારો અને સુધારાની જરૂરિયાતનું વિગતવાર વર્ણન કરો.

Section C

Part – A (Multiple Choice Questions)

(10)

- 1 ગરીબ સગર્ભા સ્ત્રીઓને સંસ્થાકીય પ્રસૂતિને પ્રોત્સાહન આપવા માટે કઈ યોજના હેઠળ નાણાકીય સહાય પૂરી પાડવામાં આવે છે?

A મુખ્યમંત્રી અમૃતમ (MA) યોજના	B ચિરંજીવી યોજના
C જનની સુરક્ષા યોજના (JSY)	D બાળ સખા યોજના
- 2 ગુજરાતમાં કયા પ્રકારની આપત્તિઓ સૌથી વધુ જોવા મળે છે?

A ભૂકંપ, પૂર, દુષ્કાળ	B જ્વાળામુખી, સુનામી, હિમપ્રપાત
C ખાણ દુર્ઘટના, વાવાઝોડ, અવકાશ દુર્ઘટના	D આતંકવાદી હુમલા, ગૃહયુદ્ધ, આંતરરાજ્ય સંઘર્ષ
- 3 માતૃ વંદના યોજના હેઠળ મહિલાઓને કેટલી રોકડ સહાય મળે છે?

A ₹3,000	B ₹4,000
C ₹5,000	D ₹6,000
- 4 ગુજરાત ફેક્ટરી નિયમો, 1963 ના અમલીકરણ માટે કઈ કચેરી જવાબદાર છે?

A ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ (GPCB)	B ઔદ્યોગિક સલામતી અને સ્વાસ્થ્ય નિયામકની કચેરી (DISH)
C ગુજરાત ખનીજ વિકાસ નિગમ (GMDC)	D ફેક્ટરી માલિકોનું સંગઠન
- 5 ગુજરાતમાં કઈ સાલમાં 'ગુજરાત એપિડેમિક ડિસિઝ કોવિડ-19 રેગ્યુલેશન્સ' લાગુ કરવામાં આવ્યા?

A 2019	B 2020
C 2021	D 2022
- 6 ગુજરાતમાં "મનમૈત્રી" શું છે?

A માનસિક સ્વાસ્થ્ય જાગૃતિ અભિયાન	B માનસિક સ્વાસ્થ્ય હેલ્પલાઇન
C માનસિક સ્વાસ્થ્ય સારવાર કેન્દ્ર	D માનસિક સ્વાસ્થ્ય પુનર્વસન કેન્દ્ર

- 7 બાલ સખા યોજના હેઠળ કોને મફત તબીબી સારવાર મળે છે?
 - A ગર્ભવતી સ્ત્રીઓ
 - B સ્તનપાન કરાવતી માતાઓ
 - C નવજાત શિશુઓ
 - D 6 થી 14 વર્ષના બાળકો
- 8 ગુજરાતમાં ખાદ્ય અને ઔષધ નિયમન માટે જવાબદાર મુખ્ય સંસ્થા કઈ છે?
 - A FSSAI
 - B FDCA
 - C BIS
 - D AGMARK
- 9 ગુજરાતમાં જાહેર આરોગ્ય કાયદામાં ટેકનોલોજીના ઉપયોગનું ઉદાહરણ કયું નથી?
 - A ઈ-ગવર્નન્સ
 - B ટેલિમેડિસિન
 - C ઈ-સંજીવની
 - D પરંપરાગત રેકૉર્ડ કીપિંગ
- 10 ગુજરાતમાં સાર્વત્રિક રસીકરણ કાર્યક્રમ (UIP) હેઠળ કયા રોગ સામે રસી આપવામાં આવતી નથી?
 - A ટિટનેસ
 - B ઓરી
 - C ચિકનગુનિયા
 - D પોલિયો

Part – B (Do as Directed)

(10)

- 1 ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ (GPCB)ની મુખ્ય જવાબદારીઓ શું છે?
- 2 ગુજરાતમાં હાલમાં જાહેર આરોગ્યને સંચાલિત કરતા કાયદાઓની બે મુખ્ય ખામીઓ કઈ કઈ છે?
- 3 108 ઈમરજન્સી સેવા ક્યારે અને શા માટે શરૂ કરવામાં આવી હતી?
- 4 IHIP ના મુખ્ય ફાયદા શું છે?
- 5 "ઈટ રાઈટ ઈન્ડિયા" અભિયાનના બે મુખ્ય ઉદ્દેશ્યો જણાવો.
- 6 ESI યોજના હેઠળ કયા કયા લાભો મળે છે?
- 7 RTE કાયદાની મુખ્ય જોગવાઈઓ શું છે?
- 8 'ખિલખિલાટ' યોજનાનો ઉદ્દેશ્ય શું છે?
- 9 GSDMAનું પૂર્ણ સ્વરૂપ આપો અને તેના બે મુખ્ય કાર્યો જણાવો.
- 10 XGN પોર્ટલ શું છે અને તેનો ઉદ્દેશ્ય શું છે?
